

SOFIE DE WIT & RAPHAËL NEF

JAAR VROEGER MET PENSIOEN

Financiële vrijheid voor
gewone mensen met
gewone inkomens

Lannoo

INHOUD

Droom jij ook van tien jaar extra vrijheid?	10
--	-----------

DEEL I

DE BASIS VOOR MEER FINANCIËLE VRIJHEID	16
---	-----------

Hoofdstuk 1 De juiste mindset	18
--------------------------------------	-----------

Wat is je money mindset?	18
--------------------------	----

Wat vormt je financiële brein?	24
--------------------------------	----

Op naar een mindsetshift	33
--------------------------	----

Hoofdstuk 2 De juiste kennis	36
-------------------------------------	-----------

Wat moet je weten over geld?	36
------------------------------	----

Wat moet je weten over schulden?	48
----------------------------------	----

Wat moet je weten over je pensioen?	51
-------------------------------------	----

Waarom zou je beleggen?	55
-------------------------	----

DEEL II

DE TOOLBOX VOOR MEER FINANCIËLE VRIJHEID	58
---	-----------

Hoofdstuk 3 De tools voor beginners	60
--	-----------

Samengestelde interest	60
------------------------	----

Het spaarboekje	65
-----------------	----

Termijnrekening	68
-----------------	----

Obligaties	70
------------	----

Geldmarktfondsen	77
------------------	----

Edelmetalen	80
-------------	----

Hoofdstuk 4	De tools voor gevorderden	86
	Aandelen	87
	ETF's	98
	Vastgoed	109
	Real Estate Investment Trust (REIT)	125
Hoofdstuk 5	De tools voor durvers	130
	Crypto	131
	Hefboominstrumenten	150

DEEL III

DE SKILLS VOOR MEER FINANCIËLE VRIJHEID **162**

Hoofdstuk 6	Budgetteren is een kunst	164
	Wat is jouw budget?	164
	Wat is een noodfonds?	169
	De drie potjes voor financiële vrijheid	171
Hoofdstuk 7	Investeren is een must	177
	Wat moet je weten over investeren?	177
	Hoe moet je diversifiëren?	180
	Hoe ga je om met schommelingen op de beurs?	186
	Met welke kosten moet je rekening houden?	190
	Hoe kies je de beste broker voor je beleggingen?	193

DEEL IV

TIEN JAAR VROEGER MET PENSIOEN **196**

Hoofdstuk 8	Het framework	198
	FIRE 1.0	198
	FIRE 2.0	202

Hoofdstuk 9	Het 6-stappenplan	223
1.	Hoe krijg en houd je grip op je budget?	223
2.	Waarom is een noodfonds je financiële reddingsboei?	231
3.	Wat is jouw waarom? SMART-doelen stellen	231
4.	Welk risicoprofiel past bij jou? Doe de geldtypetest.	233
5.	Hoe bouw je je persoonlijke plan van aanpak?	246
6.	Waarom zijn money dates de sleutel tot blijvend succes?	247
Hoofdstuk 10	Vijf voorbeeldplannen	249
1.	Kleine bedragen, grote resultaten	252
2.	Het vermogensplan voor de volgende generatie	258
3.	Comfortabel leven, maar zicht op een zorgeloos pensioen	265
4.	Eerst een gezinswoning, dan de rest	271
5.	Het turboplan voor ondernemers	279
Epiloog		289
Dankwoord		291
Bronnen		293

Disclaimer

We schreven dit boek omdat we ons verhaal en onze inzichten over financiële vrijheid graag met je delen. Alles wat je hier tegenkomt, komt recht uit ons eigen leerproces en is bedoeld om je te informeren, te inspireren en een duwtje in de rug te geven. Zie het als een goed gesprek met iemand die hetzelfde pad heeft bewandeld.

Daarbij maken we wel graag een belangrijk onderscheid: wij zijn gewoon nieuwsgierige mensen, zoals jij, die de handen uit de mouwen hebben gestoken voor een fijnere financiële toekomst. We zijn geen financieel adviseurs. Wat je hier leest, is dan ook geen financieel advies. In plaats daarvan delen we wat voor ons heeft gewerkt, in de hoop dat jij er de stukjes uithaalt die voor jÓúw leven passen.

Iedereen begint namelijk ergens anders. Jouw situatie, jouw dromen en jouw uitdagingen zijn uniek. Daarom is onze route geen blauwdruk die je klakkeloos kunt volgen, maar eerder een routebeschrijving die je zelf kunt aanpassen. Je zult je eigen wegen inslaan en dat is maar goed ook. Wees je er wel van bewust dat investeren, net als veel dingen in het leven, risico's met zich meebrengt. De geschiedenis is een handige gids, maar ze kan de toekomst nooit garanderen. De waarde van beleggingen kan stijgen en dalen. De kans op verlies is een reëel onderdeel van het spel. Daar zijn we eerlijk over.

Daarom is het zo waardevol om altijd je gezond verstand te gebruiken. Neem de tijd voor je financiële beslissingen, laat ze aansluiten bij jouw leven en heb geen schroom om een professional in te schakelen als je ergens over twijfelt. Het is jouw reis, jij bepaalt het tempo.

De rendementen die we noemen, zijn altijd gebaseerd op brutopercentages. Waarom? Omdat belastingregels complex zijn, vaak veranderen en bovendien kunnen verschillen per land, regio of zelfs persoonlijke situatie. Het nettoresultaat dat jij overhoudt, hangt af van jouw specifieke fiscale context. Daarom kiezen we bewust voor de duidelijkheid en overzichtelijkheid van bruto-cijfers: ze geven een eerlijk vergelijkingspunt, vrij van individuele belastingeffecten. Mocht je precies willen weten wat een investering jou netto oplevert, raden we aan om hierover advies in te winnen bij een belastingconsulent of financieel

planner. Die kan jouw persoonlijke situatie meenemen en je helpen om de cijfers om te zetten naar wat er uiteindelijk op jouw rekening terechtkomt.

Ons grootste doel is dat dit boek voor jou een betrouwbare metgezel wordt. Iemand die je nieuwe ideeën aanreikt en je het vertrouwen geeft dat je zelf de regie kunt voeren over je geldzaken. Uiteindelijk liggen alle keuzes en de kracht om ze te maken gelukkig bij jou. Zo kun je stap voor stap je eigen pad naar financiële vrijheid uitstippelen, een pad dat perfect bij je past.

O, en nog iets. Bij het schrijven van dit boek zijn we door niemand gesponsord. Alles wat je leest, is volledig onafhankelijk gebaseerd op onze eigen ervaringen, expertise en overtuigingen.

DROOM JIJ OOK VAN TIEN JAAR EXTRA VRIJHEID?

Dit boek is voor jou als:

- ... je elke maand iets overhoudt (hoe bescheiden ook) en klaar bent om bewust te bouwen aan je toekomst.
- ... je klaar bent met loze 'snel-rijk'-beloftes, maar in plaats daarvan tastbare, realistische resultaten wilt boeken.
- ... je geen luchtkastelen wilt bouwen, maar een helder pad zoekt, dat je vanaf vandaag kunt bewandelen.
- ... financiële termen je soms duizelen (geen zorgen, wij vertalen ze naar helder Nederlands!).

Tien jaar vroeger met pensioen. Droom je daar soms ook van? Het doel flitst soms door je hoofd, maar verdwijnt al snel weer, omdat het te mooi lijkt om waar te zijn. Alsof het voorbehouden is aan anderen. Wij zijn hier om jou te zeggen: 'Het kán wel degelijk.' Het enige wat tussen jou en die realiteit staat, is het besluit om eraan te beginnen. Dit boek is dat begin.

Het is geschreven voor jou, jij die stilletjes hoopt op meer regie over je eigen tijd en leven. Je bent klaar met loze beloftes daaromtrent, maar je gelooft nog altijd dat er een andere weg moet zijn. Dat klopt. Die weg bestaat. En je hoeft hem niet alleen te vinden. We stippelen hem samen uit. En zeker, hij loopt door een land waar ze een vreemde taal lijken te spreken, met allerlei complexe financiële termen, grafieken en risico's. Maar wees daar niet bang voor: je leert die taal stap voor stap. Net zoals je ooit leerde fietsen. Eerst met zijwieltjes, wat wankel, maar al snel met het volle vertrouwen dat je vooruitkomt. Zo werkt het ook met het opbouwen van vermogen. Je start, je leert en je groeit. De eerste stap is de belangrijkste. Die zet je nu.

Stel je die vrijheid eens voor. Geen wekker die door een baas wordt bepaald. Geen dagen die voor jou worden ingevuld. In plaats daarvan: tijd voor wat jij belangrijk vindt. Een koffie op een terras op een dinsdagochtend, een middag in de tuin, of gewoon de ruimte om nee te zeggen. Dat is geen luxe; dat is de essentie van financiële vrijheid. Het gaat niet om astronomische bedragen opbouwen, maar om keuzevrijheid verkrijgen.

Die vrijheid verkrijg je door vandaag andere keuzes te maken. Het is geen kwestie van jezelf zaken ontszeggen, maar wel van jezelf heroriënteren. Je zet de stap van geld dat verdampst naar geld dat werkt. Van kortetermijnwensen naar een langetermijnvisie die jouw droom ondersteunt.

Nogmaals: wat je voor ogen hebt, is geen illusie. Het is een horizon die almaar dichterbij komt, met elke stap die je bewust zet. Het pad is al door vele anderen uitgestippeld en bewandeld. Het vraagt om volharding, zeker. Maar het ligt er wel degelijk. Wat je vooral nodig hebt, is de moed om in je eigen droom te geloven. Eleanor Roosevelt wist het al: 'De toekomst behoort toe aan degenen die geloven in de schoonheid van hun dromen.' Die schoonheid, dat is jouw drijfveer. Dat geloof is jouw startpunt. Dit boek helpt jou om het te omarmen en er werk van te maken.

Jouw leven is uniek. Jouw situatie, doelen en comfortzone zijn van niemand anders. We bieden dan ook geen mal die voor iedereen past, maar een gereedschapskist vol principes. Samen stellen we jouw persoonlijke plan op. Een plan dat past, motiveert en bovenal werkt.

Uiteindelijk gaat dit verhaal over meer dan cijfers op een rekening. Het gaat over de voldoening door eigen regie. Over de rust door zekerheid en de opwindende ervaring die je ervaart door mogelijkheden. Jouw wens is de sterkste motor. Laten we hem samen in vervulling brengen.

Wie zijn wij en hoe is het ooit voor ons begonnen?

Hallo, wij zijn Raphaël en Sofie. Een Vlaams koppel, niet alleen in het leven, maar nu ook als schrijvers van dit boek. Onze eigen reis naar financiële vrijheid begon niet achter een glanzende beleggersdesk, maar met een doodgewone administratieve miscommunicatie.

Raphaël (49) en ikzelf, Sofie (37), die dus hier even de lead neemt in het schrijven, zijn al acht jaar een koppel. Ons leeftijdsverschil zette ons destijds aan het denken. Stel je voor: als ikzelf 67 jaar oud ben, is Raphaël al 79. Misschien is dat dan niet langer het ideale moment om na een lange carrière eindelijk werk te maken van al die wilde avonturen en verre reizen waar we samen zo van dromen. De conclusie was simpel en krachtig: Sofie moest op z'n minst 'tien jaar vroeger met pensioen' kunnen gaan. Of twaalf jaar, om precies te zijn. Vandaar inderdaad de titel. Daarvoor hadden we een berekend plan nodig. Dus doken we in de wereld van persoonlijke financiën, verslonden we boeken, artikelen en podcasts en stippelden we een route voor onszelf uit.

Toen we over ons plan praatten met vrienden en familie, bleek echter al snel dat bijna iedereen wel ergens worstelde met zijn of haar financiële toekomst. De behoefte aan heldere, toegankelijke informatie bleek groot. Dus dachten we: waarom delen we niet alles wat we hebben geleerd?

Beginnen doen we bij het begin: onze allereerste ontmoeting. Daarvoor nemen we je mee naar de zomer van 2017. Ikzelf, Sofie, werk op dat moment (doorgaans) keurig achter m'n bureau bij een groothandel in ... jawel, tandartsspulletjes in Sint-Niklaas. Raphaël is almaar onderweg als verkoper voor een fabrikant van – je raadt het al – precies diezelfde tandartsspulletjes.

Verwacht je nu een ontmoeting bij kaarslicht of op een zonovergoten terras? Nee, hoor! Onze liefde begint met iets waar veel mensen spontaan krullende tenen van krijgen: administratie. Net zoals geldzaken regelen lijkt administratie in orde brengen soms onoverkomelijk, maar vaak leidt het tot iets moois. Blijf even hangen, we leggen het uit.

Een tandarts bestelt enkele bijzonder specifieke onderdelen (spullen waarvan zelfs een knutselkampioen als MacGyver, de vindingrijke actieheld uit de jaren tachtig, zou denken: huh?! Wat vang ik daarmee aan?). Als de onderdelen eenmaal geleverd zijn ... blijkt de tandarts ze niet nodig te hebben. Herkenbaar? Soms kopen we dingen waar we later spijt van krijgen. Geen ramp! Daar leer je van. Het leven zit vol kleine aanpassingen – ook budgettair. Fouten maken hoort erbij, wij deden het ook! Maar we wijken af.

De tandarts annuleert zijn bestelling. Dus bel ik, Sofie, altijd vriendelijk en oplossingsgericht (ook al zeg ik het zelf – vriendelijk zijn en oplossingsgericht denken is trouwens een superkwaliteit, ook voor je financiën!) naar Kris, een collega van Raphaël, wiens werkgever de bestelde spullen heeft geleverd:

‘Hé Kris, kunnen we die onderdelen terugsturen?’

Kris: ‘Da’s een vraag voor Raphaël. Ik stuur je zijn nummer door!’ Zo zie je maar: als je iets wilt, moet je het soms gewoon even vragen. Die eerste stap is vaak de moeilijkste, maar ook de belangrijkste – of het nu gaat om een retourzending regelen of om hulp krijgen bij het uitbouwen van je spaarplan. Gewoon doen!

Ik stuur een beleefd berichtje: ‘Dag Raphaël, ik kreeg je nummer via Kris. Wij zouden onderdelen graag retourneren. Kan dat? En indien ja, hoe pakken we dat aan?’

Raphaël: ‘Dag Sofie! Normaal gezien nemen we die niet terug, vanwege allerlei ISO-regeltjes, je begrijpt het wel, maar voor jou maak ik een uitzondering. Ik bezorg je een creditnota en kom ze later ophalen.’ (Sofie denkt stiekem: hij komt ze waarschijnlijk nooit ophalen, maar goed.)

Sofie: ‘Super! Ze liggen hier klaar voor je.’

Goed bezig, moedigt Sofie zichzelf aan! Ze heeft volgehouden. Dat is ook precies wat je moet doen als je je financiële doelen wil bereiken: consistent doorzetten. Ook al lijkt de kans op slagen klein.

Twee weken later ... ligt de doos met te retourneren tandartsspullen er nog altijd. Zo eenzaam als een verloren sok achter de wasmachine. Sofie mailt nog eens: ‘Dag Raphaël, bedankt voor de creditnota! Maar ... je onderdelen liggen hier nog altijd hè.’

Raphaël denkt: serieus? Begint ze daar nu wéér over? Maar hij mailt terug: ‘Ah, fijn dat je me eraan herinnert! Ik kom ze volgende week halen.’ (Sofie denkt: dit gaat nog lang duren ...)

Weerstand voelen, zoals Raphaël? Dat is normaal! Soms neger je vervelende klusjes (of dat overschotje aan geld op je zichtrekening, op het einde van de maand) gewoon liever. Toch? Maar Sofie blijft doorzetten. En kijk wat er dan gebeurt.

Nóg twee weken later neemt Sofie de telefoon ter hand. ‘Dag Raphaël ... zou het kunnen dat je je onderdelen vergeten bent?’

Op dat moment rijdt Raphaël toevallig net van Mechelen naar Gent. Hij denkt: verdorie, daar heb je Sofie weer met haar doos! Maar hij zegt: 'Hé Sofie, da's toevallig! Ik ben onderweg, maar in de buurt. Binnen een kwartier sta ik aan het onthaal!'

(Raphaël denkt: ik spring even binnen, ik pak die doos en vijf minuten laten ben ik weer weg!)

Soms, lieve lezer, levert een beetje doorzettingsvermogen je heel veel op! Net zoals elke euro die je regelmatig wegzet uiteindelijk tot iets moois uitgroeit. Beleggen moet je zien als een boom die je zaait en die vervolgens langzaam groeit. Je merkt het niet meteen, maar ondergronds gebeurt er enorm veel.

Wat Raphaël niet wist? Op het moment dat hij binnenwandelt, is het kantoor zo leeg als een tandartsstoel op kerstavond. Vijf minuten worden al snel ... anderhalf uur! Raphaël en Sofie praten, lachen en ergens tussen de mysterieuze tandartsonderdelen en de koffieauto-maat ... gebeurt er iets magisch.

Sofie denkt achteraf: wauw ... wat was dát nu?

Raphaël denkt: Toffe vrouw. Jammer dat ze in Sint-Niklaas woont, hopelijk is ze niet getrouwd ...

Wie had dat nu gedacht, dat zoiets saais als een retourzending tot zoiets moois zou kunnen leiden? Net als dus opnieuw die ene euro: hoe kan zoiets kleins zoiets groots worden? Een eerste spaaropdracht, een klein beleggingsbedrag ... het zijn zaadjes voor later.

Raphaël gaat online op onderzoek uit. Op Facebook ziet hij foto's van Sofie met een andere vrouw (is ze lesbisch?) ... en met een man (is ze getrouwd?!). Hij denkt: beter geen vriendschapsverzoek sturen. Ze is een klant. Gevaarlijk terrein.

Voorzichtig zijn is dan ook oké. Dat begrijpen Raphaël en ik helemaal. Financiën kunnen intimiderend voelen. Maar soms moet je gewoon een gokje wagen! Na gedegen onderzoek, uiteraard. Net zoals wanneer je belegt.

Een week later zit ik met enkele vriendinnen op een terras. Wanneer we het hebben over hoe ik nog altijd geen lief heb, vertel ik over Raphaël. En wat doen mijn beste vriendinnen? Precies! Een van hen pakt mijn telefoon, zoekt Raphaël op Facebook, en klik: vriendschapsverzoek verstuurd.

En kijk: de digitale brug is geslagen! Soms heb je een duwtje nodig, of iemand die je even meeneemt. Net zoals een goede vriend die een simpele spaartruc met je deelt.

Trouwens, die mysterieuze vrouw waarmee ik op Facebook op de foto sta? Da's mijn zus!

En die man? Da's een goede vriend!

En mijn woonplaats? Ik woon in Leest, op slechts een kwartiertje van Mechelen.

Soms zit het leven vol misverstanden. Blijf kalm en zoek ze uit. Ook als het om financiën gaat.

De eerste date volgt. En die doos met onderdelen? Die verhuist uiteindelijk mee naar Leest (echt!). Net zoals goede gewoontes: als je ze eenmaal hebt, neem je ze overal mee naartoe. Of het nu gaat om budgetteren, sparen of beleggen – ze worden deel van je leven.

Het mooiste? Die dag dat Raphaël de deur van ons bedrijf binnenwandelde haalde hij er iets anders op. Iets wat je niet retourneert, wat je niet verkoopt, wat je ook niet kunt kopen en wat alleen maar in waarde stijgt, als je er zorg voor blijft dragen:

De Liefde.

(Samen met werk maken van een goed onderbouwde financiële toekomst is dát, beste lezer, de allerbeste investering die je ooit kunt doen.)

HOOFDSTUK 1

DE JUISTE MINDSET

Voordat we ook maar één cijfer, budget of grafiek bekijken, beginnen we hiermee: de juiste mindset. Waarom? Omdat elk financieel succes of elke terugval tussen jouw oren begint.

Dit eerste hoofdstuk handelt niet over rentepercentages of beleggingsfondsen. Het gaat over de onzichtbare drijfveren achter elke euro die je uitgeeft, spaart of investeert: jouw overtuigingen, jouw automatische gedachten en jouw emoties rond geld. Jouw persoonlijke *money mindset*.

Die mindset is cruciaal. Die bepaalt of je een financieel advies ziet als een kans om te grijpen of enkel als een teken aan de wand dat je het vandaag wel bijzonder slecht aanpakt, of je het wel of niet volhoudt bij tegenslag en of je wel of niet gelooft dat verandering mogelijk is. Eerst moet je begrijpen hoe jij financieel denkt. Anders bouw je alles wat volgt op drijfzand en blijf je terugvallen in oude, vaak onbewuste financiële patronen.

Wat is je money mindset?

We maken het allemaal wel eens mee: het moment waarop je wakker wordt, denk je meteen aan die ene nog te betalen rekening. Wanneer je iets moois ziet, hoor je meteen een stemmetje: 'Dat is niet voor jou.' Die innerlijke dialoog voer je met je innerlijke money mindset: een set van vaak onbewuste overtuigingen die je hele financiële leven sturen.

'Geldzaken zijn te ingewikkeld voor mij.' 'Rijk worden is een kwestie van geluk.' 'Ik kan mijn spaargedrag niet veranderen.' 'Ik verdien meer financiële vrijheid.' Onze innerlijke overtuigingen zijn terug te voeren tot een fundamenteel psychologisch onderscheid, beschreven door

Carol Dweck. Zij maakt een onderscheid tussen de *fixed mindset* en de *growth mindset*. Iemand met een *fixed mindset* gelooft dat kwaliteiten zoals intelligentie, talent en financieel inzicht vaststaan. Als je ergens in faalt of tekortschiet, leidt dat tot een finaal oordeel: 'Ik ben hier gewoon slecht in.' In een financiële context vertaalt zich dat naar overtuigingen als: 'Ik ben geen geldmens.' 'Beleggen is alleen voor experts.' Of: 'Ik zal altijd schulden hebben.'

Het goede nieuws? Je kunt opschuiven naar een *growth mindset*: het geloof dat je basiskwaliteiten kunt ontwikkelen door toewijding en hard werk. Je hersenen en talenten zijn slechts het startpunt. Door nieuwe gedachten te oefenen leg je namelijk letterlijk nieuwe verbindingen in je brein aan (google eens 'neuroplasticiteit, als dit jou interesseert'). Je kunt je financiële brein trainen, net zoals je een spier traint. Het vergt consistentie, maar als je die aan de dag legt, maken oude, belemmerende patronen plaats voor nieuwe, helpende gewoontes.

Van vaste patronen naar groeitaal: een handig overzicht

Beperkende gedachten	Helpende gedachten
'Ik ben geen geldmens.'	'Ik kan leren hoe geld voor mij werkt.'
'Beleggen is risicovol en eng.'	'Ik kan beleggen stap voor stap leren.'
'Ik heb altijd schulden gehad, dat blijft zo.'	'Ik kan een plan maken om schulden vrij te worden.'
'Ik verdien niet genoeg.'	'Ik werk aan de vaardigheden om meer te verdienen.'
'Dat is te moeilijk voor mij.'	'Ik kan dit nog niet, maar ik ga het leren.'

Een groeimindset staat niet gelijk aan blind optimisme. Het gaat erom uitdagingen te omarmen, vol te houden bij tegenslag, inspanning te zien als een weg naar meesterschap, te leren van kritiek en inspiratie te putten uit het succes van anderen. Laten we eens kijken naar enkele veelvoorkomende *fixed mindset*-patronen en hoe een shift naar groei eruit kan zien:

- Neem nu Thomas. Zijn *fixed mindset* uit zich in de overtuiging dat zijn financiële situatie vaststaat en dat hij geen invloed heeft op zijn uitgavenpatroon. Zijn overtuiging dat hij te weinig geld heeft, weerhoudt hem ervan om van het leven te genieten.

VOORBEELDPLAN 1

Kleine bedragen, grote resultaten

Persoonlijk profiel

Maak kennis met Tim. Hij is twintig jaar en staat aan het begin van zijn professionele leven als loodgieter. Met twee stevige handen en een hoofd vol plannen bouwt hij aan zijn zelfstandigheid. Hij woont alleen, regelt zijn eigen zaken en geniet van de vrijheid die daarbij hoort. Toch sluipt er af en toe een gedachte binnen. Wanneer hij zijn ouders hoort praten over pensioen, of wanneer het nieuws weer eens somber klinkt, vraagt hij zich af: zal het later, als ik ouder ben, allemaal wel goedkomen?

Die vraag laat hem niet los.

Zoals veel jonge mensen begint Tim met klassiek pensioensparen. Het voelt logisch en veilig. Maar Tim neemt de tijd om zich verder te informeren en stuit op een belangrijk inzicht. Traditioneel pensioensparen biedt zekerheid, maar voor iemand met een extreem lange horizon zoals hij, blijft het groeipotentieel vaak beperkt. Met nog tientallen jaren voor zich beseft hij nu dat tijd zijn grootste bondgenoot kan zijn, als hij die slim in zou zetten.

Tim staat voor een keuze: blijven doen wat iedereen doet, of zelf de regie nemen.

Hij kiest voor dat laatste. Tim besluit het maandelijkse bedrag dat hij in pensioensparen stopte niet langer automatisch te laten afvloeien. In plaats daarvan begint hij hetzelfde bedrag, 87,50 euro per maand, zelf te beleggen in een wereldwijd gespreid indexfonds. Voor zijn budget verandert er niets. De inspanning blijft dezelfde, maar de bestemming is anders. En vooral: hij begrijpt beter waarom hij dit doet en welk potentieel daar tegenover staat.

Zijn grootste troef is tijd. Op zijn twintigste kijkt hij vooruit naar een horizon van ongeveer 45 jaar. Door nu al kleine, consequente stappen te zetten, geeft hij die tijd alle ruimte om voor hem te werken. Geen ingewikkelde strategie, geen grote sprongen. Gewoon beginnen, en volhouden.

Dit is het vertrekpunt van Tim.

Naam: Tim
Leeftijd: 20 jaar
Gezinssituatie: alleenstaande
Risicoprofiel: blauw (lage risicotolerantie, maar extreem lange horizon)
Beroep: loodgieter
Kernwaarden: eenvoud, zekerheid, vooruitzien
Levensmotto: klein beginnen, groots eindigen door consistentie

Stap 1: Budget

Laten we Tims financiële foto bekijken. Elke maand komt er 2000 euro binnen uit zijn werk. Daarvan gaan eerst zijn vaste lasten af: huur, energie en verzekeringen. Samen bedragen die ongeveer 1200 euro.

Voor boodschappen, af en toe een etentje met vrienden en zijn hobby's rekent Tim gemiddeld 712,50 euro per maand. Wat overblijft, is 87,50 euro. Dat is het bedrag waarmee hij zijn toekomst stap voor stap vormgeeft.

Huidige situatie:

Inkomsten	
Loon	2000 euro
TOTAAL INKOMSTEN	2000 euro

Uitgaven	
Vaste lasten	1200 euro
Levensstijl	712,50 euro
TOTAAL UITGAVEN	1912,50 euro

Verskil tussen inkomsten en uitgaven: 87,50 euro per maand te beleggen.

Stap 2: Noodfonds

Tim beschikt over een stevig vangnet. Zijn noodfonds dekt drie maanden aan uitgaven, goed voor een bedrag van 5737,50 euro. Dat geeft hem gemoedsrust en zorgt ervoor dat onverwachte tegenslagen zijn langetermijnplan niet onderuit halen.

Stap 3: SMART-doelen

Op zijn twintigste stelt Tim een verstandig en specifiek doel voorop: vanaf nu tot zijn 65ste een aanvullend pensioenvermogen opbouwen. Dat doet hij door te beleggen in een wereldwijd gespreid indexfonds. Zo creëert hij financiële zekerheid die losstaat van het pensioenstelsel en ruimte laat om later zijn dromen waar te maken zonder geldzorgen.

Zijn doel is concreet en meetbaar. Tim start met een maandelijks inleg van 87,50 euro in een wereldwijde index-ETF. Elk jaar verhoogt hij dat bedrag met 3 procent, zodat zijn inleg geleidelijk meegroeit met zijn verwachte inkomen.

Dit plan is voor hem comfortabel en acceptabel. De maandelijks inleg is identiek aan het bedrag dat hij eerder aan klassiek pensioensparen besteedde, waardoor hij geen verschil voelt in zijn budget. Dankzij zijn extreem lange horizon van 45 jaar kan hij schommelingen op de beurs rustig accepteren. Ook de jaarlijkse verhoging van zijn inleg past bij zijn vooruitzicht op inkomensgroei.

Het plan is realistisch en eenvoudig. Door alles te automatiseren blijft het overzichtelijk en sluit het blijvend aan bij zijn financiële situatie.

Het traject is duidelijk tijdsgebonden. Tim start nu, op zijn twintigste, met een einddoel op zijn 65ste verjaardag, precies 45 jaar later.

Stap 4: Risicoprofiel

Tims plan start met zelfkennis. Uit de geldtypetest blijkt dat hij een blauw profiel heeft. Dat betekent dat hij van nature houdt van zekerheid en voorspelbaarheid en zich normaal gezien het comfortabelst voelt bij veilige keuzes, zoals sparen.

Maar Tim is meer dan zijn risicoprofiel alleen. Hij beschikt over een uitzonderlijke troef: tijd. Met een horizon van 45 jaar begint hij zijn voorkeur voor zekerheid in een breder perspectief te plaatsen. Na veel lezen en nadenken maakte hij een bewuste keuze. Hij ziet zijn blauwe profiel niet als een beperking, maar als een stabiel vertrekpunt van waaruit hij weloverwogen risico kan nemen.

Zijn redenering is eenvoudig. Zelfs als het rendement lager zou uitvallen dan een optimistische verwachting, ligt het potentiële resultaat op lange termijn nog altijd hoger dan bij klassiek pensioensparen.

Dankzij zijn lange horizon kan hij schommelingen op de beurs geduldig uitzitten. Zijn noodfonds (dat hij aanhoudt op een spaarrekening) zorgt voor stabiliteit en gemoedsrust, terwijl zijn beleggingen mee kunnen groeien met de wereldeconomie.

Vanuit die gedachte kiest Tim voor een aanpak die bij hem past: zo eenvoudig mogelijk. In plaats van zijn geld te spreiden over verschillende complexe producten, investeert hij in één helder instrument: een wereldwijd gespreid, accumulerend indexfonds. Dat fonds bevat kleine stukjes van duizenden bedrijven over de hele wereld. Omdat het accumulerend is, worden winsten automatisch opnieuw belegd. Zo kan zijn vermogen, zonder extra inspanning, jaar na jaar groeien via het effect van rente-op-rente.

Dit ene fonds vormt Tims motor voor groei en zal op termijn ook de basis worden van zijn aanvullend inkomen.

Stap 5: Plan van aanpak

Tims plan van aanpak weerspiegelt zijn kernwaarden: eenvoud en consistentie. Hij zet zijn inzichten om in concrete daden door een beleggingsrekening te openen en bewust te kiezen voor één enkel, wereldwijd gespreid en accumulerend indexfonds, bijvoorbeeld IMIE (ISIN: IE00B3YKTY66).

Vervolgens stelt hij een automatisch spaarplan in voor 87,50 euro per maand. Daarmee staat zijn volledige strategie op de automatische piloot. Zijn enige jaarlijkse actie is even eenvoudig: rond zijn verjaardag verhoogt hij zijn maandelijkse inleg met 3 procent, in lijn met zijn verwachte inkomensgroei.

Gaat hij uit van een gemiddeld, realistisch verwacht jaarlijks rendement van 10 procent en houdt hij dit plan 45 jaar vol, dan komt hij op zijn 65ste uit op een geschat vermogen van ongeveer 1,2 miljoen euro. Tim houdt ook rekening met een natuurlijke evolutie in zijn aanpak. Naarmate hij de 50 nadert, kan hij ervoor kiezen om een deel obligaties toe te voegen voor extra stabiliteit in de aanloop naar zijn pensioen.

Voor nu is zijn plan helder: beginnen, automatiseren en volhouden, met het vertrouwen dat tijd zijn grootste bondgenoot is.

Stap 6: Money dates

Om zijn plan levend en relevant te houden, plant Tim elk jaar een vaste money date op zijn verjaardag. Tijdens dat moment stelt hij zichzelf een aantal eenvoudige maar cruciale vragen:

1. Is mijn doel nog steeds ongewijzigd?
2. Is er iets in mijn leven veranderd, zoals ander werk of een gewijzigde gezinssituatie, waardoor mijn plan moet meebewegen?
3. Heb ik mijn maandelijkse inleg voor het komende jaar verhoogd met 3 procent?
4. Heeft de automatische overschrijving het hele jaar correct gewerkt?
5. Heb ik mijn tussentijdse mijlpalen bewust gevierd?
6. Dekt mijn noodfonds nog steeds drie maanden aan actuele uitgaven, of moet dit worden aangepast?

Toekomstbeeld

Wat kan dit eenvoudige plan op lange termijn opleveren? De kracht zit in de combinatie van een vaste inleg en tijd. In de beginjaren groeit het vermogen traag. Na vijf jaar heeft Tim bijvoorbeeld ongeveer 5500 euro ingelegd, wat mogelijk is aangegroeid tot ruim 7000 euro. Dat lijkt bescheiden, maar onder de oppervlakte begint het rente-op-rente-effect stilaan zijn werk te doen.

Hoe langer het plan loopt, hoe sterker dat effect wordt. Rond zijn 30ste zou Tims vermogen al kunnen uitkomen op ongeveer 20.000 euro. Tegen de tijd dat hij 50 is, kan een totale inleg van bijna 50.000 euro zijn uitgroeid tot ongeveer een kwart miljoen. En op zijn 65ste? Dan kan die ogenschijnlijk kleine maandelijkse gewoonte zijn uitgroeid tot een vermogen van ruim 1,2 miljoen euro.

Deze cijfers zijn uiteraard projecties, gebaseerd op wat in het verleden mogelijk was. Ze bieden geen enkele garantie voor de toekomst. Wat ze wél tonen, is de indrukwekkende kracht van een lange adem.

Wat betekent dat concreet voor Tim later? Het geeft hem opties. Hij zou zijn pensioen maandelijks kunnen aanvullen met een aanzienlijk bedrag. Het biedt hem keuzevrijheid en gemoedsrust.

Verwachte groei (bij gemiddeld 10 procent rendement per jaar):

Leeftijd	Jaar	Maandelijke inleg	Totaal ingelegd	Verwacht vermogen
25	5	98,48 euro	5575 euro	7153 euro
30	10	114,17 euro	12.037 euro	20.060 euro
40	20	153,43 euro	28.214 euro	81.262 euro
50	30	206,20 euro	49.954 euro	256.209 euro
60	40	277,11 euro	79.171 euro	742.260 euro
65	45	321,25 euro	97.356 euro	1.244.579 euro

Opmerking: deze projecties zijn gebaseerd op een groeiende annuïteit met een verondersteld gemiddeld rendement van 10 procent per jaar en een jaarlijkse verhoging van de inleg met 3 procent. In de praktijk schommelen rendementen, maar over een periode van 45 jaar is dit historisch gezien realistisch voor een wereldwijd gespreide aandelenportefeuille.

Wat leert deze case ons?

Tims verhaal toont aan dat een groot financieel doel niet noodzakelijk vraagt om grote offers. Zijn echte kracht zit in het besef dat tijd zijn meest waardevolle bezit is. Door vroeg te beginnen, kan hij met een bescheiden maar volgehouden inleg een indrukwekkend resultaat opbouwen.

Hij laat ook zien dat je je natuurlijke risicoprofiel niet hoeft te zien als een keurslijf, maar als een stevig vertrekpunt voor een bewust plan dat verder kijkt dan vandaag. Zijn succes komt niet voort uit complexe strategieën of perfecte timing, maar uit een eenvoudige combinatie van zelfkennis, helderheid, automatisering en het lef om te beginnen.

Het is een aanpak die voor bijna iedereen werkt: begin slim, houd vol en laat de tijd voor je werken.

Jouw actie

Ook als je start met 50 euro per maand, begin nu. Vandaag is beter dan morgen. Automatiseer het proces en geef de tijd de ruimte om je grootste bondgenoot te worden.

**Deel worden van de community? Neem zeker een kijkje op
10jaarvroegermetpensioen.be**

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig
een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken
en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Tekst: Sofie De Wit en Raphaël Nef

Redactie: Tom Dejonghe

Grafische vormgeving: Studio Lannoo (Mieke Verloigne)

Zetwerk: Keppie & Keppie

© Sofie De Wit, Raphaël Nef en Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2026

D/2026/45/229 – NUR 781

ISBN: 978 90 599 6295 8

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd,
opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in
enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere
manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en
datamining van (delen van) deze uitgave zijn uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and
similar technologies.